

«LO» POETA DE LA CINTA

(En memòria i lloanca del Mestre Moreira)

Ara, la memòria del Mestre Moreira, mai totalment oblidada, s'ha revifat per l'encert de sa filla Conxa en reeditar lo llibre "Del Folklore Tortosí", qual edició original ja estava pràcticament esgotada o desapareguda.

(Per cert, que un dels poquets exemplars que en quedaven de l'edició original me'l tenia "segrerat" a casa meua de Tortosa, trobant-me en la "diàspora" de l'abèndia; prou mal de cap va passar lo seu legítim propietari, qui ja devia malpensar de l'amic desmemoriat...).

A més a més, m'obliga a parlar-ne una raó personal: no fa molt, en un article a la premsa local, tot i reconeixent-li los títols de tortosí il·lustre que tots li atorguem a Moreira, li discutia lo de "mestre", diem-li "gramatical".

Me'n vaig adonar tard, quan ja s'estava "enformant" la reedició del llibre, que, ben involuntàriament, lo meu criteri, errat o no, podria influir, en forma negativa, en l'estimació de la persona i de l'obra.

Per n'això, ara, a tall de descàrrec de consciència, vull lloar la memòria del Mestre Moreira.

D'altra banda, no em caldrà forçar cap explicació ni justificació del tema que m'he triat, perquè la Cinta i Moreira formen un binomi tan clar, que l'estrany és que el comentari de l'aparellament de la Verge amada i lo seu cantor (en la veu des d'"infantillo" a la Seu, i en la ploma) no sigui més freqüent.

Recordo que fa molts anys, en un Programa de Festes, un altre "mestre", l'historiador Bayerri va tocar lo tema exhaustivament baix un títol molt semblant al què encapçalava lo meu treball; però tinc la seguretat que l'autor no s'enfadarà pel plag, des del més enllà, i que els dos, al costat del tron de la volguda Patrona, feliçant-li la Festa, se'n alegraran que un modest amic i fervent admirador reviscolé alhora la seua estimada memòria.

* * *

Versos a la Cinta se n'hi han fet molts, bastants prou bons i tots facils d'amor, perquè molts som los atrevits als qui lo nostre carinyo a la Verge mos fa sentir poetes, i es que en tots los ordres de la vida, l'amor és font d'inspiració... Versos arraconats inèdits, versos conservats en retalls de publicacions locals...

Però en este aspecte pot ser me'n sortiria més ben lliurat i em resultaria més fàcil remetre l'amable lector al capítol XLV de la bella obra "La Santa Cinta de Tortosa", en la que lo bon amic Mariano Jover va endevinar-la, fa un parell d'anys, deixant-mos un positiu i valuós record del VIIIè Centenari de la gloriosa baixada de la Cinta.

En dit capítol, dedicat a la poètica "cintera", presenta una tria per a mí, personalment, força benèvola i generosa, però, dins del què cap en un mostrari apressat a fi que l'acurada edició estés a punt lo moment precís, prou representativa, antològica gosaria dir.

L'inicia, per inalienable dret propi, lo fi poeta i mestre de poetes Mossén Tomás Bellpuig, autor, a més, de la dolça lletra dels magnífics Goigs que cantem a la Novena en la tendresa del prec de la tornada: "Mare, apreteu la llacada...".

Hi figuren també Josep Vergés Zaragoza, Secundí Sabaté, Maria Fonts, Gerardo Vergés Zaragoza, Joan Cid Mulet, R. J. Salvia, Jesús Massip, Joan Torné Balagué, de Sant Carles; coples de Ramonet Pitart i del "Canalero"... i àdhos forasters qui, ací estant, se van sentir corpesos per la Cinta, fills de Mossén Sol, qui els ensenyava a estimar-la, com Don Casimiro Izuel, de grata recordació per al qui firma.

La lista no fa, ni pretén ser-ho, totalment exhaustiva, per la pròpia feina selectiva i per la manca de temps. S'és fluït de memòria, però recordo ara mateix graciosos versos festius de Mossén Abarcat, una bella poesia al Descens, de Gerardo Vergés Princep i d'atres que no puc precisar l'autor.

Punt i apart, perquè ocupa un lloc preferent, ja que s'endinsa pels indrets de l'èpica, per al poema en llatí clàssic del Pare Beltrán, frare tortosí del segle XVIII, pràcticament desconegut per a la gran massa, qual oda mereix l'honor d'obrir l'indicat capítol poètic de l'obra de Jover, qui va ser-ne, a més, lo seu "descubridor" per als no iniciats.

Ja veieu que per manca de voluntariosos i bons poetes "cinteros", la Verge no se'n podia queixar...

* * *

— I lo Mestre Moreira —pot preguntar algú— no ha sigut seleccionat?

— Aquí vaig —hi contestaria—, i es lo fi del treball que estic escrivint. Perquè no sois no l'ometeix, sinó que li dedica un capítol sencer ans de parlar dels poetes.

I és que lo vers, lo poema més inspirat, més sentit, més conegut, més repetit, més famós, la poesia "cintera" per antonomàsia és del Mestre Moreira i ella tota sola ja li acredita lo títol que retola lo meu escrit: "LO» POETA DE LA CINTA".

Parlo, tots ho hauran endevinat, de son triomfal "Himne a la Santa Cinta", que el cantem en tant d'apassionat entusiasme que, pot ser per la mateixa emoció, no acabem de saborejar la sobirana inspiració i la bellesa poètica de cada paraula, de cada frase, de cada estrofa...

Penso que molt pocs himnes del caire que siguen —patriòtic, religiós, social...— poden comparar-se-li i ben segur que cap lo supera, mirant-hi solament lo contingut de la lletra, lo fervoros sentiment que entranya i la deliciosa forma de dir-ho.

Me penso que la Verge, agrida per l'homenatge que son fill enamorat li preparava, va anar inspirant-li a cau d'orella, paraula a paraula...

Prescindixo, perquè ara no w al cas, de la penya de la lletra, l'hermosa i també inspirada mística de Mossén Peris (fill també de Mossén Sol), però en l'armonia i useparable conjunt dels dos autors gosó mantindre lo desafi de si en sabriem trobar un altre d'himne més expressiu de l'encís amor d'un poble enfervorit.

Pot ser vindria bé, pel nostre goig i esplai espiritual, una breu anàlisi del text de l'himne.

Comença lo "chor popular" en una vibrant invitació a tots los fills de la terra tortosina a cantar a la Cinta, a donar-li el cor, a estimar-la, a jurar defensar-la... acabant en l'esclafit de i i nostra Cinta sobre tot!!!

Segueix la finor delicada de les estrofes: la poètica explicació de l'explicada composició del Cíngul; lo pes de la Cinta en nostra història, posant-li pàgines d'or; i la deliciosa i inspirada conclusió del perpetu (vida i mort — cel i terra — encadenament, precis (d'or), fragrant (de roses), efectiu (d'amor) dels cors de tots los tortosins en lo de la Reina, Mare i Tresor.

I torna l'esclat explosiu del "Chor popular", més animat, si cap, pel respir i l'encís de la dolça tendresa i suavitat de les estrofes...

* * *

I ho va ser, aquesta obra cimera, obra única, fruit d'un moment de sortosa inspiració de Moreira. Poeta per naturalesa, per do natural, ho era tant si escrivia en prosa com si ho feia en vers; però àdhos si volem condicionar la poesia a les exigències de la mètrica i la consonància (llavors de vers lliure, poc), només caldria repassar l'hemeroteca del Museu i espigolàriem una bona collita de versos del Mestre dedicada a la Cinta, uns seriosos i devots, atres de si i bon humor, desperdigolats pels diaris i revistes de sentit catòlic des de les primeries de segle.

Esgero que quede demostrat que tant per qualitat —insuperable en l'himne— com pe quantitat —sense xifra, però molts versos—, lo Mestre Moreira ti ben guanyada la credencial de "Poeta de la Cinta".

* * *

Quan a les Festes, que ja hi som, escoltèssim, cantèssim l'entranyable Himne, reordem'on los tortosins que esta vibrant expressió col·lectiva, quasi delirant a la tornada de la Processó, del nostre amor a la Cinta, la debem a la inspiració del recordat Mestre Moreira, per al qui demano, no una oració (pos la Verge ja el tindrà al seu costadet, escoltant satisfeta lo clamor dels seus fills), sinó l'estimació que es mereix la memòria de l'il·lustre tortosí.

Crec recordar que deia Bayerri que l'himne l'havia d'immortalitzar al Mestre Moreira en la memòria dels tortosins de tots los temps. M'hi apunto a la rotunda afirmació de l'altre "mestre" i cal esperar dels lectors, dels paisans, que no mos fassen quedar malament.

Bones Festes per a tots i, per a les Cintes de tot arreu, un feliç dia.

FRANCISCO CLIMENT I FERRER